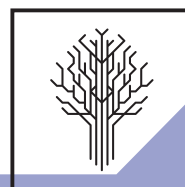

FINANSE ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

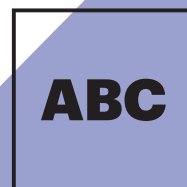
CO KAŻDY ZARZĄD POWINIEN O NICH WIEDZIEĆ

ABC III SEKTORA

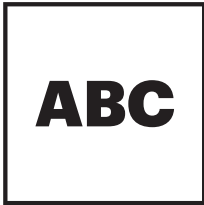
Teresa Zagrodzka, Tomasz Bruski

Stowarzyszenie
Klon/Jawor

ABC III sektora

ABC III sektora

© Stowarzyszenie Klon/Jawor

Przedruki lub przenoszenie całości lub części tej publikacji na inne nośniki możliwe wyłącznie za zgodą właściciela praw autorskich.

AUTORZY

Teresa Zagrodzka, Tomasz Bruski

TERESA ZAGRODZKA

Absolwentka UW oraz studiów podyplomowych SGH w zakresie audytu, kontroli zarządczej i rachunkowości. Od 1991 r. związana z sektorem pozarządowym (m.in. Fundacją im. Stefana Batorego, Fundacją dla Polski, FISE, Stowarzyszeniem Przyjaciół Integracji). Współautorka treści serwisów finansowych w portalu ngo.pl, autorka artykułów i publikacji Stowarzyszenia Klon/Jawor. Konsultantka i trenerka w zakresie zarządzania finansami organizacji. Obecnie dyrektor działu ekonomii społecznej TISE SA, udzielającego pożyczek NGO.

TOMASZ BRUSKI

Dyrektor finansowy i członek Zarządu Akademii Rozwoju Filantropii. Ponad 20-letnie doświadczenie w dziedzinie zarządzania finansami w NGO. Szkoleniowiec, konsultant, autor i współautor opracowań dotyczących finansów w NGO. Współtwórca pierwszej polskiej strony internetowej poświęconej zarządzaniu finansami w organizacjach w portalu ngo.pl. W latach 2002-2014 wykładowca na Podyplomowym Studium Zarządzania Organizacjami Pozarządowymi w Collegium Civitas.

AKTUALIZACJA II WYDANIA

zespół poradnik.ngo.pl

REDAKCJA, KOREKTA

Renata Niecikowska, Olga Ślifirska

SKŁAD

Laszuk, Hegman ^{K+S}

WYDAWCA

Stowarzyszenie
Klon/Jawor

Stowarzyszenie Klon/Jawor

ul. Szpitalna 5/5, 00-031 Warszawa

tel. 22 828 91 28

portal organizacji pozarządowych ngo.pl

Stowarzyszenie Klon/Jawor jest członkiem Sieci SPLOT.

Niniejsza publikacja powstała z zachowaniem wszelkiej staranności o rzetelność, jednak wydawca nie ponosi odpowiedzialności za skutki zastosowania się do zamieszczonych porad.

ISBN 978-83-62310-90-6

Warszawa 2020, wyd. II

FINANSE ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

**CO KAŻDY ZARZĄD
POWINIEN O NICH WIEDZIEĆ**

Autorzy:

Teresa Zagrodzka, Tomasz Bruski

Stan prawny: 1.02.2020

wydanie II

**Stowarzyszenie
Klon/Jawor**

Warszawa 2020

IV. Terminy składania deklaracji i zapłaty zobowiązań wobec budżetu państwa oraz inne obowiązki organizacji	41
1. Deklaracje/płatności miesięczne	41
2. Najczęściej składane deklaracje roczne	42
3. Obowiązkowe sprawozdania roczne	43
4. Ustawa o „praniu pieniędzy”	46
Organizacje pozarządowe. Terminy rocznych sprawozdań [infografika]	47
V. Sprawozdawczość finansowa organizacji pozarządowej	51
1. Podstawowe informacje o sprawozdaniu finansowym	51
2. Bilans	53
Aktywa	54
Pasywa	55
3. Rachunek zysków i strat	56
Opis pól	56
4. Informacja dodatkowa	58
VI. ZAKOŃCZENIE	61
Księgowy – zarząd. Podstawy dobrej współpracy [infografika]	62

WSTĘP

Zarząd organizacji pozarządowej jest odpowiedzialny za wiele obszarów związanych z funkcjonowaniem organizacji, w tym za sprawy związane z rachunkowością i finansami. Może to być trudne zadanie dla wizjonerów, humanistów, działaczy społecznych – osób, które chcą naprawiać świat. Ale znając dokładnie zakres odpowiedzialności zdecydowanie łatwiej będzie zmierzyć się z tym zadaniem i móc bezpiecznie realizować misję organizacji.

Prowadzenie ksiąg rachunkowych jest bardzo istotnym elementem zarządzania finansami w organizacji. Powinno ono być oparte o, spisane wspólnie przez księgowego i zarząd, zasady, czyli o politykę rachunkowości. Zgodnie z tymi zasadami księgowi rejestrują wydarzenia finansowe na podstawie odpowiednich dokumentów finansowych – faktur, list płac, wyciągów bankowych itd. Głównym celem prowadzenia ksiąg rachunkowych jest ewidencjonowanie wydarzeń finansowych. Rejestruje się je przy zachowaniu obowiązujących przepisów prawnych, w celu uzyskania przejrzystego obrazu działalności i finansów organizacji. Dopracowany plan kont i system księgowy bardzo ułatwia rozliczanie otrzymanych dotacji, pozwala na szybkie wyszukanie potrzebnych informacji na temat np. kosztów danego programu czy kosztów ogólnego zarządu, pomaga przy ocenie kondycji finansowej całej organizacji i usprawnia jej pracę.

Zarząd organizacji nie musi znać ustawy o rachunkowości czy licznych przepisów podatkowych – jest to wiedza, którą powinni mieć księgowi. Musi jednak mieć pewien poziom wiedzy rachunkowej, żeby dobrze współpracować z księgowym. Powinien też znać podstawowe zasady zarządzania finansami, żeby zapewnić bezpieczeństwo finansowe organizacji.

Lider organizacji pozarządowej, pełniący w niej odpowiedzialną funkcję zarządzającego, powinien rozumieć informacje zawarte w bilansie oraz w rachunku zysków i strat. Powinien brać udział w ułożeniu planu kont po to, by ten jak najlepiej służył celom zarządczym czy sprawozdawczym. Powinien umieć dyskutować z księgowym i wspólnie poszukiwać rozwiązań znacznie ułatwiających rzetelne przedstawienie działalności organizacji w księgach rachunkowych.

W niniejszym poradniku postaramy się przybliżyć podstawowe zasady i narzędzia niezbędne do efektywnego zarządzania finansami w każdej organizacji pozarządowej – zarówno prowadzącej działalność gospodarczą, jak i tej, która prowadzi wyłącznie działalność statutową. Publikacja służy zwróceniu uwagi na najważniejsze zagadnienia. Nie należy jej traktować jako jedynej źródła wiedzy na temat spraw finansowych.

Mamy nadzieję, że publikacja ta pomoże Wam w uporządkowaniu wiedzy i sprawi, że dotychczas trudne i „nie lubiane” zagadnienia finansowe staną się bardziej zrozumiałe i pomogą w efektywnym zarządzaniu organizacją pozarządową.

Droga Czytelniczko, Drogi Czytelniku – zapraszamy do lektury!

Autorzy
Teresa Zagrodzka
Tomasz Bruski

SKRÓTY NAJCZĘŚCIEJ UŻYWANE W TEKŚCIE

Dz. U. – Dziennik Ustaw

KRS – Krajowy Rejestr Sądowy

OPP – organizacja mająca status pożytku publicznego

organizacje pozarządowe – podmioty, które nie są jednostkami albo organami administracji publicznej oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku, w szczególności stowarzyszenia i fundacje

US – urząd skarbowy

ustawa o PDOF – ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych

ustawa o CIT (PDOP) – ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych

ustawa o pożytku – ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

PODSTAWOWE AKTY PRAWNE

- Ustawa z dn. 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r., poz. 688 z późn. zm.)
- Ustawa z dn. 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2015 r., poz. 1393 z późn. zm.)
- Ustawa z dn. 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 1991 r., Nr 46, poz. 203 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330)
- Ustawa z dn. 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. 2014 r., poz. 851 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2032)
- Ustawa z dn. 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2016 r., poz. 710)
- Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 716)
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 8 maja 2001 r. w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji (Dz. U. Nr 50, poz. 529 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 12 lutego 2013 r. w sprawie wzorów rocznego sprawozdania merytorycznego oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego (Dz. U. Nr 234)
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dn. 23 grudnia 2004 r. w sprawie obowiązku badania sprawozdań finansowych organizacji pożytku publicznego (Dz. U. z 2004 r., Nr 285, poz. 2852)
- Ustawa z dn. 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2014 r., poz. 455)
- Ustawa z dnia 14 marca 2014 r. o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych (Dz.U. z 2014 r., poz. 498)
- Ustawa z dn. 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. 2013 r., poz. 672 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r., poz. 1502)
- Ustawa z dn. 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2017 r., poz. 833)
- Ustawa z dn. 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. 2016 r., poz. 963)

- Ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2016 r., poz. 2137)
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2017 r., poz. 201)
- Ustawa z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

CZY WIESZ, ŻE?

W Polsce zarejestrowanych jest 117 tys. stowarzyszeń oraz 26 tys. fundacji. Co roku rejestruje się ok. 5 tys. nowych organizacji*. Wszystkie one są zobowiązane do prowadzenia księgowości i mają rozliczne obowiązki przewidziane prawem, także związane z finansami.

* Źródło: Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2018. Raport z badań Stowarzyszenia Klon/Jawor, więcej: fakty.ngo.pl.

Portal
organizacji
pozarządowych

Masz pomysł na promocję?
Chcesz dotrzeć do pozarządowych
odbiorców i do urzędników?

Reklamuj się w portalu ngo.pl!

Możesz:

- zamieścić banner na największym pozarządowym portalu
- wysłać informację w nagłówku newslettera
- wyróżnić odpłatnie ogłoszenie, zaproszenie na szkolenie

Dzięki ngo.pl informacja
o Twoich działaniach
dotrze do wielu odbiorców.

Sprawdź nas!

Jeśli masz pytania

(jak to zrobić, ile to kosztuje)

napisz: reklama@portal.ngo.pl

Nowoczesne poradniki dla stowarzyszeń i fundacji oraz osób zajmujących się działalnością społeczną.

SIĘGNIJ PO ABC

Poradniki z serii ABC III SEKTORA to połączenie 20 lat praktyki w doradzaniu organizacjom pozarządowym z wiedzą ekspertów – specjalistów w zakresie zarządzania, finansów, prawa dotyczącego organizacji pozarządowych oraz współpracy z administracją.

W SERII UKAZAŁY SIĘ TYTUŁY:

Dotacja od administracji publicznej dla organizacji (dwie części)

Pakiet startowy. Poradnik dla nowo powstałych organizacji pozarządowych

Mocni w promocji. Podręcznik dla organizacji pozarządowych

Działalność odpłatna organizacji pozarządowych. Praktyczny poradnik

Ludzie w organizacji pozarządowej. Jak zarządzać zasobami ludzkimi

Ochrona danych osobowych w organizacji pozarządowej.

Podstawowe informacje o RODO

JAK ZAMAWIAĆ?

Poradniki ABC III SEKTORA oraz inne wydawnictwa Stowarzyszenia Klon/Jawor można zamawiać w sklepie internetowym **sklep.ngo.pl**. Zapraszamy na pozarządowe zakupy!